Adroddiad i'r:	**Cyngor Sir**
Dyddiad y Cyfarfod:	**30 Ionawr 2018**
Aelod Arweiniol / Swyddog:	**Gary Williams, Swyddog Monitro**
Awdur yr Adroddiad:	**Gary Williams, Swyddog Monitro**
Teitl:	**Penodi Aelod Lleyg Annibynnol i'r Pwyllgor Safonau**

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1 Mae'r adroddiad yn sôn am benodi aelod lleyg annibynnol i'r Pwyllgor Safonau.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1 Mae penodiadau i'r Pwyllgor Safonau'n gofyn am gymeradwyaeth y Cyngor Llawn.

3. Beth yw'r argymhellion?

3.1 Penodi Peter Lamb i'r Pwyllgor Safonau am gyfnod sy'n dod i ben ar ddyddiad yr Etholiadau Llywodraeth Leol nesaf yn 2022.

4. Manylion yr adroddiad.

4.1 Mae Rheoliadau Pwyllgorau Safonau 2001, fel y'u diwygiwyd, (y Rheoliadau) yn llywodraethu aelodaeth a thrafodion y Pwyllgor Safonau. Nid oes angen i'r Pwyllgor Safonau fod yn wleidyddol gytbwys. Mae'n rhaid i Bwyllgor Safonau gael rhwng pump a naw aelod, sy'n cynnwys aelodau lleyg annibynnol, Cynghorwyr Sir a chynrychiolaeth o Gynghorau Dinas, Tref a Chymuned. Mae'n rhaid i Gadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor fod yn aelodau lleyg annibynnol bob tro ac mae'n rhaid i'r mwyafrif o'r rhai sy'n bresennol fod yn aelodau lleyg annibynnol er mwyn i'r cyfarfod fod â chworwm.

4.2 Mae saith yn aelod o Bwyllgor Safonau'r Cyngor hwn, sy'n cynnwys y canlynol: dau Gynghorydd Sir; un Cynghorydd Cymuned; a phedwar aelod lleyg annibynnol.

4.3 Mae swydd ar gael i aelod lleyg annibynnol ar y Pwyllgor Safonau.

4.4 Mae'r Rheoliadau'n ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor gyhoeddi hysbyseb ar gyfer swydd aelod lleyg annibynnol a sefydlu panel o uchafswm o bum aelod (y Panel) i ystyried pob cais a dderbyniwyd a gwneud argymhelliad i'r Cyngor ar y penodiad. Rhaid i'r Panel gynnwys o leiaf un aelod lleyg ac un cynrychiolydd o Gynghorau Dinas, Tref a Chymuned. Yn ei gyfarfod ar 17

Hydref, penododd y Cyngor y Cynghorwyr Gareth Davies, Richard Mainon a Mark Young i'r Panel.

4.5 Roedd dau ymgeisydd am swydd yr aelod lleyg, ac fe gyfwelwyd y ddau gan y Panel ar 19 Ionawr 2018. Ystyriai'r Panel mai Mr Lamb oedd yr ymgeisydd mwyaf addas ac felly fe argymhellwyd y dylai'r Cyngor ei benodi.

4.6 Mae'r Rheoliadau'n nodi y gall aelod lleyg wasanaethu am gyfnod rhwng pedair a chwe blynedd yn y swydd. Ar ddiwedd y cyfnod hwnnw, mae'n bosib' i'r aelod wasanaethu am un cyfnod arall os yw'n cael ei ailbenodi gan y Cyngor. Awgrymir y dylai Mr Lamb wasanaethu tan ddyddiad yr Etholiadau Llywodraeth Leol yn 2022.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

5.1 Mae Pwyllgor Safonau cwbl weithredol a chynrychioliadol ac sy'n cynnal y safonau uchel a ddisgwylir gan Aelodau yn helpu i ategu gwaith y Cyngor i weithredu ei swyddogaethau democrataidd.

5.2 Mae'r angen sydd wedi'i nodi yn y Mesur i benodi aelod lleyg i fod ar y Pwyllgor yn orfodol. Byddai methu â phenodi aelod lleyg yn gwneud trafodion y Pwyllgor yn annilys.

6. Faint fydd yn gostio a sut fydd yn effeithio ar y gwasanaethau eraill?

Bydd hawl gan yr aelod lleyg, o dan adroddiad Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol, i dâl dyddiol ac i hawlio costau teithio fel y nodir yn y gyfraith o dro i dro.

7. Beth yw prif ganlyniadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

Nid oes unrhyw oblygiadau o ran lles o ganlyniad i'r penderfyniad hwn. Cynhaliwyd ymarfer recriwtio cyhoeddus, agored ar gyfer y penodiad hwn.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cyflawni gyda'r Pwyllgor Archwilio ac eraill?

Nid oes unrhyw ofyn statudol am ymgynghori ar y penodiad a geisir drwy'r adroddiad hwn. Mae gofyn statudol i hysbysebu'n gyhoeddus am aelodau lleyg annibynnol ar y Pwyllgorau.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Bychain yw'r costau sy'n gysylltiedig â'r penderfyniad ac fe fyddant yn cael eu talu o adnoddau sy'n bod eisoes.

10. Pa risgiau sydd yn bodoli ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

O ran y Pwyllgor Safonau, mae'n amod yng Nghyfansoddiad y Cyngor bod angen pedwar aelod lleyg. Y risg o beidio â phenodi aelodau i'r Pwyllgor Safonau yw y gall llai o aelodau gynyddu'r tebygolrwydd na fydd gan y Pwyllgor gworwm.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Rheoliadau Pwyllgorau Safonau (Cymru) 2001, fel y'u diwygiwyd.